

ВОДЕЊЕ НА РАЗГОВОР СО ДЕТЕ ЖРТВА ИЛИ СВЕДОК НА КРИВИЧНО ДЕЛО

**6 ДЕКЕМВРИ 2017 ГОДИНА
АКАДЕМИЈА ЗА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ
„ПАВЕЛ ШАТЕВ“**

Цел – разговор со дете жртва или сведок

- За да извлечеме точни информации кои може да се користат во суд
- Утврдување на вистината

Да се заштити психолошката добросостојба на детето

Неправилните техники за интервјуирање може да се стресни за детето што значи дека ќе се прибегнат неточни информации. Интервјуто можеби ќе треба да се прекине или повтори ако се постават неправилни прашања или ако не се прибегнат доволно докази.

Секундарна виктимизација

- Секундарната виктимизација се однесува на последователната виктимизација која се случува не како директен резултат на кривичен акт туку преку реакциите на институциите и лицата кон жртвата. На пример, може да се случи кога жртвата ги објаснува настаните, сведочи во суд или е во присуство на напаѓачот.

(Дефиниција на ОН)

Жртва и сведок - права

- Информирани за своите права
- Право да бидат слушнати
- Право да учествуваат
- Да се третираат фер и рамноправно
- Брзо опоравување
- Пристап до поддршка и помош
- Средина во која се внимава на децата

Просторија за водење на разговор со дете

Цели:

Обезбедување професионални услуги за децата кои доживеале насилство или кривично дело, кои биле сведоци на насилство или кривични дела, или кои се обвинети за извршен престап;

Обезбедување на повеќе услуги на едно место, вклучително и психосоцијална поддршка, услуги за социјална работа, правна помош и форензичка истрага;

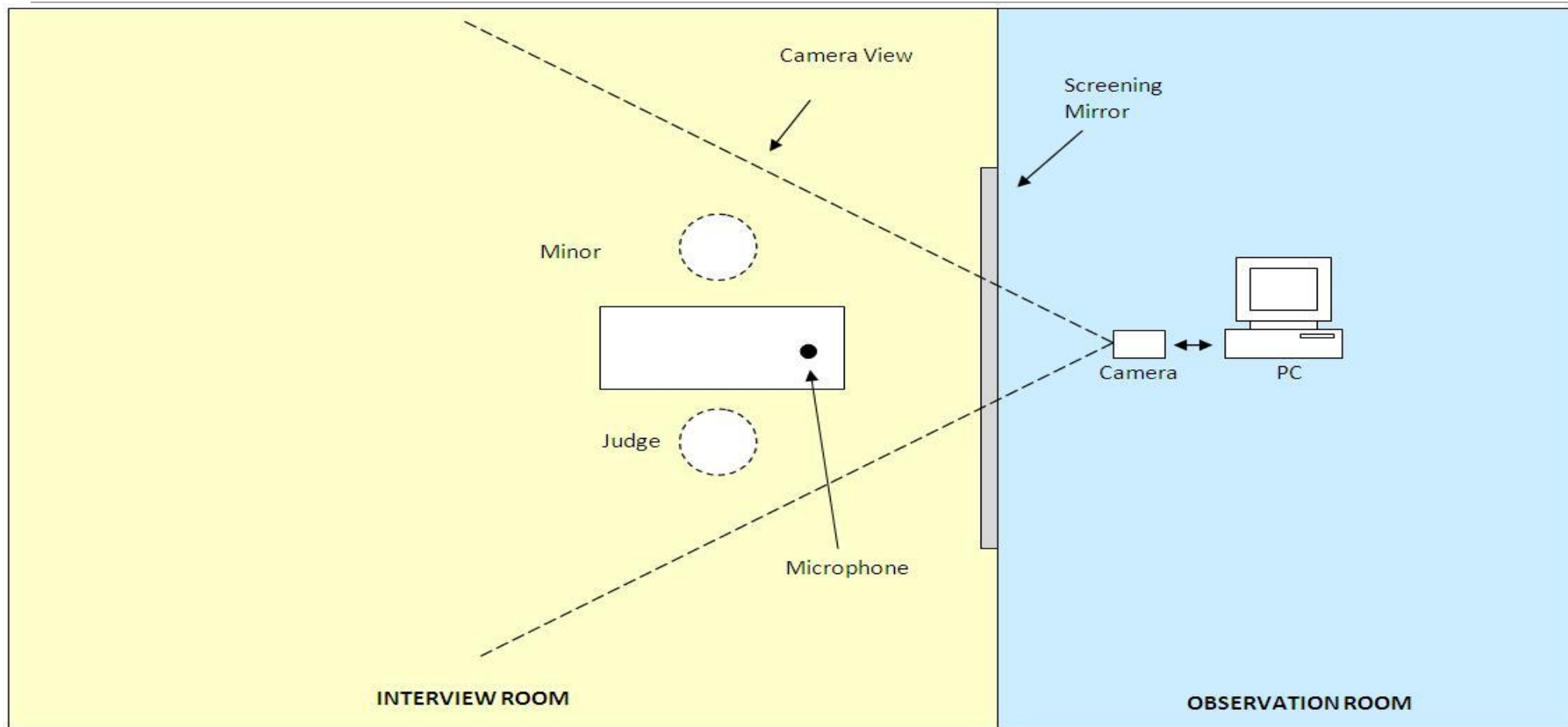
Обезбедување на посебно обучен кадар за работа со случаи во кои се вклучени деца и жени;

Обезбедување на услуги во незаконувачка средина/амбиент;

Обезбедување соодветна истрага за случаите во кои се вклучени деца како жртви;

Заштита на децата во судските постапки.

Распоред на просторијата за водење на разговор со дете

Стравови на детето-жртва

- На штета или одмаздата од сторителот
- Дека ќе биде обвинето
- Дека ќе биде одбиено
- Дека нема да му веруваат
- Дека ќе добие негатива реакција од родителите
- Дека ќе биде искарано
- Дека ќе има проблеми со полицијата

Структурирање на разговор со дете

■ Вовед - Претставување/поздравување

- претставете му се на детето; претставете ги другите присутни и нивните улоги; објаснете што е вашата задача и што ќе се случува во текот на разговорот.

■ Градење однос

- почнете со прашања што се однесуваат на животот на детето, на пр. “Во кое училиште/градинка одиш?” за да ги опуштите и да го разберете нивниот начин на комуникација и ниво на разбирање.

■ Добивање релевантни информации: слободно сеќавање

- дозволете му на детето да зборува за настаните со свои зборови.

Структурирање на разговор со дете

- **Добивање релевантни информации: распит**
- објаснете дека ќе поставите неколку прашања на детето; постепено преминувајте од отворени кон поконкретни прашања.
- **Затворање**
- разговорот секогаш завршете го на позитивен начин (без оглед колку бил корисен за вас);
- пофалете го детето за доаѓањето на разговор (не за тоа што го искажале во разговорот);
- обидете се да одговорите на евентуални прашања што можеби ги има детето;
- објаснете што ќе се случува понатаму.

Основни насоки

- ✓ Користете на едноставен јазик
- ✓ Поставувајте по едно прашање
- ✓ Прашајте го детето да објасни што мисли
- ✓ Бидете трпеливи
- ✓ Избегнувајте правна терминологија
- ✗ Не покажувајте шок или емоции
- ✗ Не прашувајте „зошто?“ - детето не знае
- ✗ Не држете им предавања
- ✗ Не давајте им лажни ветувања
- ✗ Не употребувајте двојна негација

Видови прашања

- ✓ Отворени прашања „како...?“ „што...?“ „кога...?“ „раскажи ми го тоа“
- ✓ Охрабрување на говор на тело/зборови „продолжи,,, „да,,
- ✓ Едноставни, јасни прашања
- ✓ Реагирај „ми се чини дека тоа било многу тешко за тебе“
- ✓ Рефлексија „користи ги зборовите на детето за да го повториш кажаното,,
- ✓ Разјасни „ рече дека.....кажи ми повеќе за тоа,,
- ✓ Сумирање „Звучи како да...“
- ✗ Сугерирачки/обвинувачки/Насочени прашања
- ✗ Вниматено со затворените прашања

Општи насоки при водење на разговор со дете

✓ Треба

Да користите едноставен јазик прилагоден на говорот и речникот на детето

Да имате трпение и да се вратите во фазата на градење на близок однос ако на детето му треба повеќе време да се отвори

Поставувајте прашања едно по едно, на пр. “Можеш ли да се сетиш каква облека носеше човекот?”

Да објасните на детето дека е во ред ако не знае одговор на некое прашање

Замолувајте ги децата да објаснат што мислат со нивните искази ако не ги разбирате или мислите дека можеби грешат

✗ Не треба

Да користите сложени зборови или говор што е премногу бебешки или напреден за детето

Да го прекинувате детето, да му велите да побрза, или да му зборувате премногу брзо па не може да ве разбере

Да поставувате по неколку прашања одеднаш, на пр. “Каква облека носеше? Имаше ли црвени патики? Трчаше ли?”

Да поставувате прашања што би го принудиле детето да одговара со “да” или “не” ако не го знае одговорот

Да му кажете на детето дека греша или тоа да го имплицирате преку вашиот говор на телото

Општи насоки при водење на разговор со дете

✓ Треба	✗ Не треба
Да овозможите задоволување на потребите на детето, на пр. да се напие вода или да отиде во тоалет	Да не дозволувате детето да се напие нешто или да направи пауза додека не одговори на прашањето.
Дозволувајте детето да го покрива лицето или очите, или да говори со потивок глас или шепот	Да го игнорирате или да го искористувате фактот што детето е исплашено, вознемирено или во паника
Да посветите внимание на невербална комуникација без да нудите ваше токлување, на пр. “се насмевнуваш”	Да им кажувате на децата што мислите за невербалната комуникација што ја манифестираат
Да ги контролирате вашите емоции и тонот на вашиот глас	Да покажете љубопитност или шок, без оглед што кажало детето

Фактори кои ја зголемуваат прецизноста

- Лицето кое го врши интервјуто треба да го намали својот авторитативен однос со детето.
- Оставете го детето да зборува спонтано со свои зборови.
- Одржувајте неутрален тон во текот на интервјуто.
- Постапувајте општи прашања за да дознаете повеќе информации.
- Применувајте наведувачки прашања само како последно расположливо средство.
- Користете ја просторијата за водење на разговор со дете.